

การศึกษาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคเอดส์  
ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน



นางสาว ดวงภัสสร พานิชสุภผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาสาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย


พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-642-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019173 I16240345

A STUDY OF THE PUBLIC RELATION MANAGEMENT ON AIDS CAMPAIGN  
OF THE POPULATION AND COMMUNITY DEVELOPMENT ASSOCIATION



MISS. DUANGPASSORN BHANICHSUPAPOL

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS  
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF PUBLIC RELATIONS

GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1993

ISBN 974-582-642-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคเอดส์  
ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน


โดย นางสาว ดวงกัสนสร พานิชสุภผล

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ

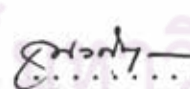



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย  
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ  
(ดร.ศักดิ์ดา บั้นเหน่งเพชร)

  
.....กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ)

  
.....กรรมการ  
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)



ดวงกัสน์ พานิชกุลผล : การศึกษาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน (A STUDY OF THE PUBLIC RELATION MANAGEMENT ON AIDS CAMPAIGN OF THE POPULATION AND COMMUNITY DEVELOPMENT ASSOCIATION)  
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ธนวดี บุญลือ, 228 หน้า. ISBN 974-582-642-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ โครงสร้างงานประชาสัมพันธ์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ด้วยวิธีการวิจัยคุณภาพโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า งานประชาสัมพันธ์และป้องกันโรคเอดส์มีฐานะเป็นฝ่ายขึ้นตรงต่อผู้บริหารและทีมงานประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยผู้บริหารของฝ่ายประชาสัมพันธ์และป้องกันโรคเอดส์มีส่วนกำหนดนโยบายทางด้านการประชาสัมพันธ์โรคเอดส์ และช่วยส่งเสริมความสำเร็จของสมาคมฯ เป็นอย่างมาก ฝ่ายประชาสัมพันธ์และป้องกันโรคเอดส์มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ มีผู้บริหารเป็นผู้กำหนดซึ่งสอดคล้องกับแผนป้องกันและควบคุมโรคเอดส์แห่งชาติ

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์มีครบทั้ง 4 ขั้นตอนคือ ขั้นการแสวงหาข้อมูล ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติงานซึ่งทำตามแผนจริงทุกครั้ง และขั้นการประเมินผลซึ่งเป็นไปตามแผนจริงบางครั้งก็มีการประเมินผลอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เนื่องจากความจำกัดของเจ้าหน้าที่และงบประมาณ ผู้นำของสมาคมฯ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งในหมู่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของฝ่ายประชาสัมพันธ์และป้องกันโรคเอดส์มีใจรักและมีจิตสำนึกในการทำงาน สมาคมฯ มีแหล่งเงินทุนจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์หลากหลายทุกรูปแบบผสมผสานกัน ส่วนองค์ประกอบที่ทำให้การประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคลากร การดำเนินการ งบประมาณและสื่อที่ใช้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

ปัญหาและอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ คือปัญหาด้านบุคลากร บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเอดส์โดยตรงมีจำกัด รองลงมาคือปัญหาด้านงบประมาณ แม้ว่าสมาคมฯจะมีแหล่งเงินทุนเป็นจำนวนมาก แต่งบประมาณก็ยังมีจำกัดในการที่จะผลิตสื่อหรือเพิ่มอัตราบุคลากร เพื่อขยายขอบเขตของงานและปัญหาการประสานงานร่วมมือ ผู้บริหารของหน่วยงานเอกชนบางแห่งยังไม่ให้ความสำคัญ เนื่องจากไม่เห็นถึงความสำคัญของปัญหาโรคเอดส์

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์  
สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ  
ปีการศึกษา ..... 2535

ลายมือชื่อนิสิตร .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....



## C450897 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION  
KEY WORD: PUBLIC RELATION CONDUCTION/PUBLIC RELATION STRUCTURE

DUANGPASSORN BHANICHSUPAPOL : A STUDY OF THE PUBLIC RELATION MANAGEMENT ON AIDS CAMPAIGN OF THE POPULATION AND COMMUNITY DEVELOPMENT ASSOCIATION. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. THANAVADEE BOONLUE, Ph.D. 228 PP. ISBN 974-582-642-1

This research has the purpose of studying the procedures on public relation on the AIDS syndrome, structure of public relations including problems and obstacles in public relation campaign of the AIDS syndrome of the Population & Community Development Association (PDA) by means of analysing the quality through collection of information from documents and interview.

The result of this research is that public relations on the prevention of the AIDS syndrome has come under direct management of the Executives and there has been continuous public relations throughout which the Executive of the Public Relations on Prevention of the AIDS syndrome has participated in specifying the policy and has helped to promote the success of the Association. The Public Relations department of PDA-AIDS prevention and information bureau has clearly specified the responsibility. In policy and objects of the Association, the Executives have prescribed in conformity with the National Plan for Prevention and Control of the Aids Syndrome.

The management of public relations are in 4 steps, information seeking, planning, operation according to the plan and assessment showing the result officially and unofficially due to limitation of the officials and fund. Leaders of the Association are well-known and accepted among the Thai and foreigners. Also, the officials in the Public Relations Department love and are conscientious in their work. The Association has source of fund both in the country and abroad. There is use of public relations media on the AIDS syndrome in manu forms.

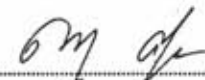
The success of PDA's public relations management of the AIDS syndrome seems to depend on the right proportion of some effective components which include personnel, management, budget and media forms.


Problems and obstacles of public relations on the AID syndrome are on the personnel. There are limited numbers of experts on the AIDS syndrome. Next problem is the budget. Even though the Association has many sources of fund, but the budget is still limited to produce the media or to increase the personnel in order to expand the scope of work, including coordination of work. Some executives of the private agency do not give cooperation as they do not realize the importance of the AIDS syndrome prevention.

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ศักดิ์ ปั่นแห่งเพชร ประธานกรรมการ และ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาเป็นผู้นำคำปรึกษา ให้คำแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งนับได้ว่า มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เขียนจนวิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ. ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณมีชัย วีระไวทยะ ผู้อำนวยการสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ให้ความคิดเห็นมากมายรวมทั้งให้เอกสารตำราและให้สัมภาษณ์อย่างเป็นกันเองหลายครั้ง อันเป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความเชื่อถือได้อย่างสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายการประชาสัมพันธ์ และป้องกันโรคเอดส์ของสมาคมฯทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งซึ่งมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอกราบขอบพระคุณคุณคุณดาหมอธานี ศิริยง ที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์และให้ข้อเสนอแนะมากมายที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง รวมทั้งเป็นผู้ให้ความอุปการะคุณ สนับสนุนให้ผู้วิจัยศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและยังเป็นผู้ให้กำลังใจอย่างอบอุ่นยิ่งแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว คุณยาย และ คุณป้า ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมุ่งมั่น เข้มแข็งอดทน ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเรียบร้อย



## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย . . . . .	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ . . . . .	จ
กิตติกรรมประกาศ . . . . .	ฉ
สารบัญตาราง . . . . .	ช
สารบัญแผนภูมิ . . . . .	ซ

### บทที่

#### 1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา . . . . .	1
วัตถุประสงค์ . . . . .	12
ขอบเขตการวิจัย . . . . .	12
นิยามศัพท์ . . . . .	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ . . . . .	13

#### 2. แนวคิดทฤษฎีและ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง . . . . .

14

#### 3. ระเบียบวิธีวิจัย . . . . .

54

ประชากร . . . . .	54
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง . . . . .	54
ตัวแปรในการวิจัย . . . . .	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย . . . . .	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล . . . . .	58
การวิเคราะห์ข้อมูล . . . . .	

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ผลการวิจัย	
โครงสร้างและการดำเนินงานประชาสัมพันธุ์	
เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน.....	59
5. ผลการวิจัย	
การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธุ์	
เรื่องโรคเอดส์ ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน.....	109
6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	125
บรรณานุกรม.....	150
ภาคผนวก.....	155
ประวัติผู้เขียน.....	228



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## สารบัญตาราง

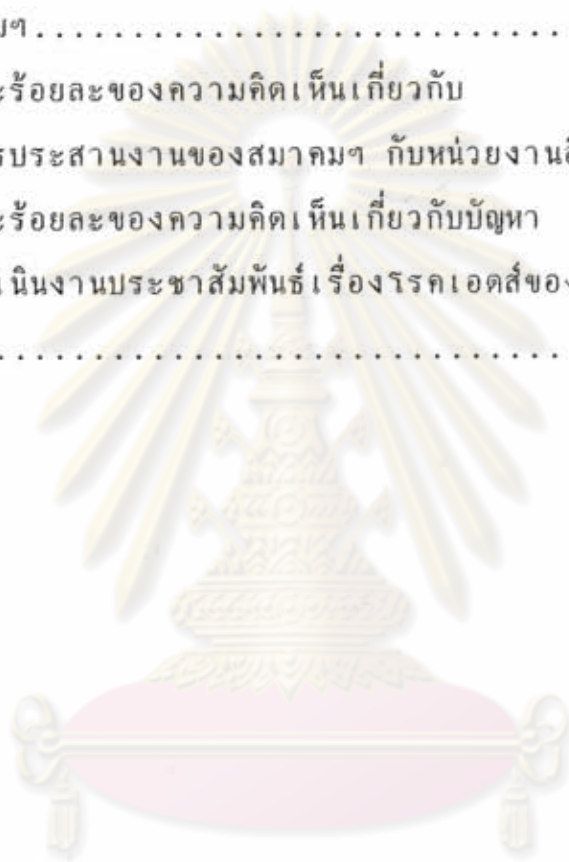
หน้า

### ตารางที่

1.	โครงการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ 25 โครงการ.....	88
2.	รายละเอียดของโครงการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์.....	92
3.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินงานประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ.....	111
4.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงสร้างงานประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ.....	112
5.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับความ สอดคล้องของนโยบายและวัตถุประสงค์ในการ ประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ และแผน ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์แห่งชาติ.....	113
6.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ.....	114
7.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณ ในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ.....	115
8.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับ บุคลากรในงานด้านประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของ สมาคมฯ.....	116
9.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ ในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ.....	117
10.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ.....	118
11.	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น ในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมฯ.....	119

## ตารางที่

12. จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่มี ประสิทธิภาพดีที่สุดในการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ ของสมาคมฯ.....	120
13. จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทการประสานงานของสมาคมฯ กับหน่วยงานอื่น.....	121
14. จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์ของ สมาคมฯ.....	122



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร . . . . .	17
2. กระบวนการประชาสัมพันธ์ . . . . .	29
3. โครงสร้างการจัดรูปองค์กรของสมาคมพัฒนาประชากร และชุมชน . . . . .	67
4. โครงสร้างงานประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคเอดส์ของ สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน . . . . .	74
5. องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร เรื่องโรคเอดส์ของ สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน . . . . .	141
6. กระบวนการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน . . . . .	142

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย